

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 4 marca 2021 roku

Pozwem z dnia 5 sierpnia 2019 r. (data prezentaty), zmodyfikowanym stanowiskiem na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku, powód D. O., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanej I. O. na swoją rzecz kwoty po 1.500 zł miesięcznie, tytułem alimentów płatnych z góry do dnia 15-tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. (k. 4-9, k. 270-272)

W odpowiedzi na pozew z dnia 12 września 2019 roku (data prezentaty), pozwana I. O., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości. (k. 139)

Strony podtrzymały swoje stanowiska aż do daty zamknięcia rozprawy. (k. 339)

Sąd ustalił następujące fakty:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie XXIV Wydział Cywilny z dnia 31 maja 2016 roku r. w sprawie o sygn. akt XXIV C 1220/15 orzeczono rozwód związku małżeńskiego powoda D. O. i I. O., bez orzekania o winie. Strony z małżeństwa posiadają dwóch synów lat 17 i lat 25. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron powierzono obojgu rodzicom, ustalając miejsce jego zamieszkania przy matce i kontakty z ojcem. Obowiązkiem alimentacyjnym obciążono oboje rodziców, ustalając udział powoda w kosztach utrzymania małoletniego syna T. O., urodzonego w dniu (...) (lat 17) na kwotę po 1.000 zł miesięcznie (k. 11).

Wyrokiem z dnia 25 maja 2018 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt V RC 817/16 tut. sąd obciążył powoda obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz pełnoletniego syna P. O., urodzonego w dniu (...) (lat 25) w kwocie po 400 zł miesięcznie (k. 12).

Po rozstaniu stron, pozwana wraz z synami pozostała w mieszkaniu stanowiącym współwłasność stron postępowania, zlokalizowanym w W.. Powód wynajmuje mieszkanie w P.. Powód wskazywał na pogorszenie jego sytuacji życiowej, materialnej i zdrowotnej, która powoduje, że obecnie znajduje się on w niedostatku. Pomiędzy stronami postępowania istnieje konflikt. Złe relacje łączą powoda także z dziećmi stron. Nie mogą porozumieć się co do podziału majątku. Obecnie toczy się postępowanie w tej sprawie oraz postępowanie o obniżenie alimentów na rzecz pełnoletniego syna stron. Ojciec nie przekazuje na rzecz synów alimentów w ustalonej przez sąd kwocie. (k. 334, k. 336, k. 337) (k. 4-9, k. 139)

Powód D. O. ma 54 lata. Wykształcenie średnie – technik mechanik. Ma problemy zdrowotne i przyjmuje leki. Od 2009 roku cierpi na autoimmunologiczne zapalenie tarczycy, niedoczynność tarczycy. Nadto ma zaburzenia przemiany puryn i pirymidyn, niedoczynność przysadki mózgowej, hipogonadyzm hipogonadotropowy, nadciśnienie tętnicze, otyłość II stopnia, cukrzycę typu 2, hiperlipidemię, stłuszczeniową chorobę wątroby, chorobę zwyrodnieniową stawów kolanowych, obustronny zespół bolesnego barku, żylaki kończyn dolnych, krótkowzroczność, astygmatyzm, niedowidzenie lewego oka i zespół suchego oka, inne nieokreślone zwyrodnienia krążka międzykręgowego i kręgów szyjnych. Pozostaje pod stałą opieką poradni endokrynologicznej, urologicznej, okulistycznej, ortopedycznej oraz rehabilitacyjnej. Posiada orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym wydane na okres do 31 grudnia 2023 roku (k. 55-59, k. 180)

Od 2011 roku do 31 grudnia 2020 roku prowadził działalność gospodarczą. W roku 2015 osiągnął dochód w wysokości 44 681,05 zł, co daje średniomiesięczny dochód w wysokości 3 723,42 zł. W roku 2018 osiągnął dochód w wysokości 45 003,11 zł, co daje średniomiesięczny dochód w wysokości 3 750,26 zł. W roku 2019 osiągnął dochód po odliczeniach w wysokości 53 865,95 zł, co daje średniomiesięczny dochód w wysokości 4 488,83 zł. Od stycznia 2021 roku zatrudniony na umowę o pracę w E. M. J. na stanowisku pracownika biurowego. Osiąga wynagrodzenie w wysokości 2.800 zł brutto miesięcznie. Jest współwłaścicielem mieszkania (obciążone kredytem hipotecznym we franku szwajcarskim), w którym zamieszkuje była żona wraz z synami stron. (k. 4-9, k. 29, k. 37-40, k. 54, k. 175, k. 233-236, k. 237, k. 240-252)

Koszty swojego utrzymania określa na kwotę 3 700 zł, w tym: wynajem mieszkania – 1 300 zł, leki na choroby przewlekłe – 300 zł, alimenty na syna T. – 1 000 zł, alimenty na syna P. – 400 zł, wyżywienie – 500 zł, środki czystości i higieny, odzież – 100 zł, dojazd do pracy – 100 zł. (k. 4-9, k. 60, k. 61-62, k. 63-83, k. 85-87, k. 271-273, k. 272-273)

Pozwana I. O. ma 54 lata. Wykształcenie wyższe. Posiada tytuł naukowy doktora mikrobiologii. Zamieszkuje wraz z synami w mieszkaniu stanowiącym współwłasność stron. Dorosły syn stron P. posiada orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy wydane na okres do dnia 31 maja 2023 roku. Zatrudniona w Instytucie (...) w Polskiej Akademii Nauk początkowo na stanowisku naukowym. W roku 2017 osiągnęła dochód po odliczeniach w wysokości 75 330,41 zł, co daje średniomiesięczny dochód w wysokości 6 277,53. W roku 2018 osiągnęła dochód po odliczeniach w wysokości 71 776,59 zł, co daje średniomiesięczny dochód w wysokości 5 981,38 zł. Obecnie zdegradowana na stanowisko badawczo – techniczne, co skutkowało obniżeniem wynagrodzenia. Osiąga dochód około 3 900 - 4100 zł netto miesięcznie. Podejmuje się prac dodatkowych, uzyskując dochód w wysokości około 500-1000 zł. Przewlekłe (...). Pozostaje pod opieką hematologa. (k. 4-9, k. 219)

Jest współwłaścicielem mieszkania, w którym zamieszkuje wraz z synami oraz współwłaścicielem domu w M. i w 1/8 udziału w budynku w K. (spadek). W roku 2019 uzyskała dochód po odliczeniach w wysokości 60 963,76 zł, co daje średniomiesięczny dochód w wysokości 5 080,31 zł. (k. 142, k. 146, k. 215, k. 331-332)

Koszty swojego utrzymania oraz synów, z którymi zamieszkuje określa na kwotę 7500 złotych. W 2019 roku zaciągnęła pożyczkę zakładową z ratą miesięczną w wysokości 433,68 zł. Do swoich wydatków zalicza: ratę kredytową – 1400 zł, czynsz za lokal – 800 zł, prąd i gaz – 350 zł, Internet i telewizja – 157 zł, rata pożyczki mieszkaniowej – ok. 440 zł. Pozostałą kwotę około 3000 zł wydatkuje na bieżące utrzymanie swoje i synów związane z wyżywieniem, zakupem odzieży czy środków higienicznych. (k. 217-218)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym w szczególności na podstawie zeznań powoda D. O. (k. 271-273), pozwanej I. O. (k. 273-274, k. 337339), a także pozostałych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd dokumentom znajdującym się w aktach sprawy przyznał walor wiarygodności Dokumenty zgromadzone w aktach niniejszej sprawy Sąd uznał za wiarygodny i w pełni wartościowy materiał dowodowy. Nie były one kwestionowane przez żadną ze stron, zaś Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu.

Zeznania stron sąd uznał za wiarygodne w zakresie w jakim znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym. Przede wszystkim sąd nie dał wiary twierdzeniom powoda, iż pozostaje on w niedostatku. Świadczy o tym chociażby fakt, że już na początku niniejszego postępowania wskazywał on, że pozostaje w tragicznej sytuacji materialnej i życiowej. Tymczasem na końcowym jego etapie złożył dokumenty podatkowe, z których wynika, że powód w roku 2019 osiągnął dochód w wysokości 61 835,12 zł, co daje średniomiesięczny dochód w wysokości 5 152,93 zł. Nawet dochód po odliczeniach w wysokości 54 020,35 zł nie jest niski i z pewnością pozwala nie tylko na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb powoda, ale także na partycypowanie w kosztach utrzymania jego dzieci, w tym pełnoletniego syna, który wymaga szczególnej opieki i wsparcia z uwagi na problemy zdrowotne i niezdolność do pracy. Przedstawione zaś zaświadczenie o zatrudnieniu na umowę o pracę również wydaje się wątpliwe w okolicznościach niniejszej sprawy, gdyż w toku postępowania powód wskazywał, że mimo złego stanu zdrowia jest zmuszony pracować, gdyż kwota zasiłku wynosząca około 1500 jest niewystarczająca. A tymczasem obecnie podjął zatrudnienie za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości około 2000 zł. Nie można wykluczyć, że powód celowo zrezygnował z prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na zainicjowane postępowanie o obniżenie alimentów na rzecz syna stron, a nie jak twierdzi z uwagi na pogorszenie się stanu zdrowia powoda. Tym bardziej, że z obszernej dokumentacji medycznej nie wynika, aby doszło do istotnej zmiany w tym zakresie.

T.. sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 kpc postanowił pominąć wnioski powoda z punktu 5,6 i 7 pozwu, albowiem miały one wykazać fakt nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 60 § 1 kro małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

W kodeksie rodzinnym i opiekuńczym brak jest ustawowej definicji niedostatku. Zgodnie z stanowiskiem doktryny i orzecnictwem jest to pojęcie względne, uzależnione w dużej mierze od zakresu usprawiedliwionych potrzeb. Niedostatek bowiem można tłumaczyć jako brak środków na pełne pokrycie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, to jest na zapewnienie sobie normalnych warunków bytowych adekwatnych do wieku i stanu zdrowia, pomimo wykorzystania przez niego wszystkich dostępnych legalnie i w granicach rozsądku możliwości w celu uzyskania niezbędnych dochodów (zob. na ten temat np. wyroki SN: z 7 września 2000 r., I CKN 872/2000, Lexis.pl nr 2210519; z 5 lipca 2000 r., I CKN 226/2000, Lexis.pl nr 380634; z 28 czerwca 2000 r., IV CKN 662/2000, Lexis.pl nr 2212160; z 7 października 1999 r., I CKN 146/98, Lexis.pl nr 6426119 oraz wyrok SA w Poznaniu z 10 lutego 2004 r., I ACa 1422/2003, LexisNexis nr 376331, „Wokanda” 2005, nr 2, s. 46).

Usprawiedliwione potrzeby w rozumieniu art. 60 § 2 kro uzależnione są od wieku, stanu zdrowia, wykształcenia, zdolności i trybu życia prowadzonego w trakcie związku małżeńskiego przez uprawnionego.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, w pierwszej kolejności podkreślić należy, iż powód nie udowodnił skutecznie, że znajduje się on w niedostatku. Co prawda jego sytuacja zdrowotna wymaga większego zainteresowania i opieki specjalistów. Sąd nie kwestionuje stanu zdrowia powoda, ale co istotne stan ten nie uległ istotnej zmianie, a sytuacja zdrowotna powoda była brana pod uwagę w uprzednich postępowaniach sądowych w 2016 czy 2018 roku, a dodatkowe schorzenia wynikają z normalnego procesu starzenia się powoda. Co więcej, gdyby faktycznie, jego dochody nie wystarczałyby na pokrycie jego usprawiedliwionych potrzeb, powód podjąłby kroki w celu uzyskania dodatkowego źródła dochodu lub uzyskania świadczeń w ramach pomocy społecznej. Powyższe wnioski są tym bardziej uzasadnione, że nie wchodząc w szczegóły alimentacji synów, sąd uznał, że możliwości zarobkowe powoda pozwalają na partycypowanie w kosztach utrzymania synów stron na poziomie 1400 zł łącznie na obu synów.

Wobec powyższego sąd rzeczywistej przyczyny złożenia pozwu o alimenty od byłej żony nie upatruje w tragicznej sytuacji materialnej, życiowej i zdrowotnej powoda, ale jako pokłosie występującego pomiędzy stronami konfliktu. Z akt sprawy wynika, że od czasu rozstania stron i orzeczenia rozwiązania małżeństwa przez rozwód toczyło się postępowanie o ustalenie alimentów na synów stron, a obecnie w trakcie jest postępowanie o podział majątku wspólnego byłych małżonków oraz postępowanie o obniżenie alimentów płatnych na rzecz dorosłego syna. Powyższe doprowadza do eskalacji konfliktu. Tymczasem wskazać należy, że orzeczenie alimentów od byłego małżonka w sytuacji ustalenia braku winy w rozkładzie pożycia małżeńskiego to wyjątkowe rozwiązanie, mające zabezpieczyć słabszą jednostkę, której sytuacja życiowa wskazuje, iż pozostaje ona w niedostatku. Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Można jednak odnieść zupełnie inne wrażenie, iż alimenty od byłej małżonki miałyby stanowić pokrycie dla alimentów jakie powód przekazuje pozwanej na rzecz utrzymania dzieci stron. Odmienne rozstrzygnięcie doprowadziłoby bowiem do kuriozalnej sytuacji, że powód przekazywałby kwotę 1400 zł tytułem alimentów dla synów, a następnie kwota ta podlegałaby zwrotowi do rąk powoda, jako realizacja obowiązku alimentacyjnego wobec niego od pozwanej.

Byłoby to niezwykle krzywdzące dla samej pozwanej, albowiem co prawda posiada ona wyższe możliwości zarobkowe niż powód, jednakże swój obowiązek alimentacyjny wypełnia częściowo także poprzez osobiste starania. (...) stron nadal z nią zamieszkują. Pozwana wspiera ich i pomaga w trudach dnia codziennego. Z uwagi na powyższe w pełni wyczerpuje czas na uzyskanie dochodu i nie ma żadnych racjonalnych podstaw, aby niejako karać ją za to, że potrafi osiągać dochody na satysfakcjonującym poziomie. Tym bardziej, że oprócz wspomnianej opieki nad synami, jest obciążona ratą kredytu hipotecznego i pożyczki zakładowej. Samodzielnie reguluje raty z tytułu udzielonego kredytu

hipotecznego za wspólne mieszkanie stron, a także partycypuje w kosztach utrzymania niesamodzielnych synów stron, sprawując nad nimi opiekę.

Mając na uwadze powyższe, sąd na podstawie powołanych powyżej przepisów orzekł jak w sentencji postanowienia.

Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

Przepis art. 102 k.p.c. stanowi, zaś iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W przedmiotowej sprawie, Sąd doszedł do przekonania, że zasadnym będzie nieobciążanie strony powodowej kosztami sądowymi.

sędzia

Agnieszka Wyrobek